

बॅकवर्ड वलास युथ रिलीफ कमिटी, नागपूर द्वारा संचालित

भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर जि. नागपूर

एक दिवसीय ऑनलाईन राष्ट्रीय वेबिनार

विषय:- समकालीन वास्तव आणि मराठी ग्रामीण साहित्य: अनुबंध.

अहवाल

दिनांक:- ९ जून २०२०

मराठी विभाग प्रमुख

ग्रा. डॉ. मधूकर नंदनवार

आय.व्यु.ए.सी. समन्वयक

डॉ. मंगेश कडू

प्राचार्य

डॉ. जोबी जोर्ज

भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर, जि. नागपूर एक दिवसीय ऑनलाईन राष्ट्रीय मराठी वेबिनार

विषय:— समकालीन वास्तव आणि मराठी ग्रामीण साहित्य: अनुबंध.

अहवाल

भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर च्या वतीने आय. क्यु. ए. सी. अंतर्गत मराठी विभागातर्फे एक दिवसीय ऑनलाईन राष्ट्रीय मराठी वेबिनारचे दि. ९जून २०२० रोजी यशस्वी आयोजन करण्यात आले. या वेबिनारचा अहवाल पुढीलप्रमाणे—

‘समकालीन वास्तव आणि मराठी ग्रामीण साहित्य: अनुबंध’या विषयावर संपन्न झालेल्या मराठी वेबिनारकरिता महाविद्यालयातील आय. क्यु. ए. सी. अंतर्गत वेबिनारची पत्रिका व वेबिनारची सभासद नोंदणी लिंक तयार करून दि. ७/६/२०२० ला टेलिग्राम अंपच्या सहाच्याने प्रकाशीत करण्यात आली. त्यानूसार सदस्य नोंदणीकरिता मराठीच्या प्राध्यापक, संशोधक, अभ्यासक, साहित्यप्रेमी व विद्यार्थ्यांनी भरभरून प्रतिसाद दिला व नाव नोंदणी लिंकच्या माध्यमातून प्रतिनिधी नोंदणी करून घेतली.

दि. ९/२/२०२० ला सकाळी ११.०० वा. मराठी वेबिनारला सूरुवात झाली. मा. प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज यांच्या अनुमतीने जेष्ठ प्राध्यापक डॉ. सुनिल शिंदे यांनी प्रथम प्रास्ताविकातून वेबिनारच्या विषयाचा थोडक्यात आढावा घेऊन वेबिनारला व सहभागी सदस्यांना शुभेच्छा दिल्या. त्यानंतर मराठी विभाग प्रमुख डॉ. मधुकर नंदनवार यांनी वेबिनारच्या आयोजनामागची भूमीका विशद केली. ‘समकालीन वास्तव आणि मराठी ग्रामीण साहित्य: अनुबंध’ या विषयावर हे वेबिनार घेण्यासंदर्भात सांगताना ‘कोरेना व्हायरसच्या प्रादुर्भावामुळे माणसे लॉकडाऊन झाले आहेत. शाळा, महाविद्यालये बंद ठेवण्यात आली असल्याने याचा परिणाम विद्यार्थी, शिक्षक आणि प्राध्यापक यांचे घनिष्ठ असलेले संबंध थोडेसे दुर्लक्षित झाले आहे. या लाकडाऊनचा सर्वांत मोठ परिणाम हा तळहातावर घेऊन पोट भरणाऱ्या, कंपनीत काम करणाऱ्या, शेतात राबणाऱ्या व वणवण भटकत उदरनिवाह करणाऱ्या तसेच मजूर, श्रमीक, कामगार, कष्टकरी वर्गात मोडणाऱ्या ग्रामीण भागातील जनतेवर

झाल्याचे स्पष्टपणे दिसून येत आहे. अशा या वास्तवाचा ग्रामीण साहित्यावर कसा व कोणत्या प्रकारचा प्रभाव पडणार आहे यावर चिंतन व मनन व्हावे या हेतून प्रेरित होऊन हे ऑनलाईन वेबिनार आयोजित केल्याचे स्पष्ट केले. त्यानंतर वेबिनारचे प्रमुख मार्गदर्शक डॉ. शैलेंद्र लेंडे प्राध्यापक तथा विभागप्रमुख, स्नातकोत्तर मराठी विभाग रातुम. नागपूर विद्यापीठ नागपूर यांचा थोडक्यात परिचय डॉ. मधुकर नंदनवार यांनी करून दिला.

मराठी वेबिनार 'समकालीन वास्तव आणि मराठी ग्रामीण साहित्यः अनुबंध' या विषयावर मार्गदर्शन करण्यासाठी प्रमुख मार्गदर्शक डॉ. शैलेंद्र लेंडे, प्राध्यापक तथा विभागप्रमुख, स्नातकोत्तर मराठी विभाग रातुम. नागपूर विद्यापीठ नागपूर लाभले होते. डॉ. शैलेंद्र लेंडे यांचा सततचा अभ्यासाचा व्यासंग, चिंतन, मनन व अनेक पुस्तके लिहण्याचा अनुभव व नव्या पिंडीतील घडाडीचे साहित्यिक, समिक्षक, विविध विषयावर अनेक व्याख्यानासाठी आमंत्रित वक्ते तसेच अनेक वेबिनारचे मार्गदर्शक डॉ. लेंडे यांनी विषयाचा यथोचित उल्घडा करताना मराठी ग्रामीण साहित्याची सूरुवात म. फुले ह्यांच्या शेतकऱ्याचा असूड आणि गुलामगिरी या ग्रंथापासून झाली आहे. शेतकऱ्यांचे आणि ग्रामीण शेतमजूरांच्या प्रश्नांची मांडणी व सोडवणूक करण्यासाठी म. फुले यांनी प्रथम पुढाकार घेतला. म्हणून म. फुले हे ग्रामीण साहित्याचे जनक आहेत. शेतकऱ्याच्या हितासाठी सरकारने विविध योजना राबवून जसे संकरित वाण, खताचा पुरवठा, शेततळे यांत्रीक साधने, शेतीविषयक कार्यशाळा आयोजित करण्यात यावे. कोरेनाच्या प्रकोपाने माणसे लाकडाऊन झाली. त्यांच्यात भय निर्माण झाला. रोजगार बंद पडले. भूकेचा प्रश्न भेडसावू लागला. लोक विस्थापित झाले. शहरातून गावात परतणाऱ्या माणसाकडे गावातील लोकांचा दृष्टिकोन बदलला. म. गांधीजींनी जे खेडयाबद्दल स्वप्न पाहिले होते ते पूर्ण झाले नाही. रोजगार हमी योजना, संजय गांधी निराधार योजना इ. योजनेमुळे शेतकऱ्यांचे प्रश्न सुटणार नाही. त्यांना संवैधानिकतेच्या आधारे मदत करायला हवी. ग्रामीण लोकांचे जगणे कठीण झाले आहे. मराठी साहित्यात लेखकाने शेतकऱ्यांच्या प्रश्नांची मांडणी करून त्यांच्या दुःखाना वाचा फोडण्यासाठी सकस लेखन होणे आवश्यक असल्याचे वर्तवून वर्तमान स्थिती व मराठी ग्रामीण साहित्याचा संबंध विशद करताना आजवरच्या ग्रामीण साहित्यात कविता, कथा, कादंबरी यांच्यात ग्रामीण जीवनाचे चित्र रेखाटले गेले. परंतु कोरेनाच्या काळातील व कोरेनोत्तर काळात हे चित्रण वेगळ्या अंगाने रेखाटले जाईल, शेतकरी, शेतमजूर, स्त्रिया, मजूर, भटके विमुक्त समाजातील लोकांचे जगणे कठीण झाले आहे अशांचे ग्रामीण मराठी साहित्यात समकालीन वास्तवाचे प्रतिबिंब उमटले जाणार असल्याचे सांगून साहित्यात खरे वास्तव दर्शन अधोरेखीत होणार असल्याचे सांगीतले.

ऑँनलाईन मराठी वेबिनारला सुमारे १७०च्या वर सदस्यांनी ऑँनलाईन टेलिग्राम लिंकच्या आधारे नोंदणी केली तर ८०च्या वर सदस्यांनी ऑँनलाईन झूम अॅप्लिके प्रत्यक्ष मार्गदर्शनाचा लाभ घेतला. शेवटी समन्वयक मराठी विभग प्रमुख डॉ. मधुकर नंदनवार यांनी संस्थेचे, महाविद्यालयाचे प्राचार्य, आय. क्यु. ए. सी. टीम, तांत्रिक बाजू सांभाळणारे, प्रमुख मार्गदर्शक व सहभागी सर्व प्राध्यापक, अभ्यासक, विद्यार्थी या सर्वांचे आभार मानले.

सर्वंधित आयोजनासाठी संस्थेचे अध्यक्षा मा. सुमनमाला मुळक, संस्थेचे सचिव मा. राजेंद्रजी मुळक यांचे मिळालेले प्रोत्साहन, महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज यांचे मार्गदर्शन लाभले. बी. सी. वाय. आर. सी या संस्थेच्या नागपूर पॉलीटेक्निक नंदनवन नागपूर येथील कार्यालयातून टेलीग्राम अॅप्लिके झूम अॅपच्या प्रसारातून घेतलेल्या या वेबिनारचे प्रास्ताविक डॉ. सुनिल शिंदे यांनी केले व वेबिनारला शुभेच्छा दिल्या. डॉ. मधुकर नंदनवार यांनी वेबिनार घेण्यामागची भूमिका विशद केली. या वेबिनारला महाविद्यालयातील आय. क्यु. ए. सी. च्या सहभागाने समन्वयक डॉ. मंगेश कडू नंक समन्वयक डॉ. विनिता विरगंधम यांचे मोलाचे सहकार्य लाभले. वेबिनारची तांत्रिक बाजू प्रा. योगेश मोरे व प्रा. नदीम शेख यांनी सांभाळून महत्वाचा हातभर लावला. या सर्वांचे मी मनःपूर्वक आभार मानतो.

धन्यवाद।

M.Mo/S
मराठी विभागप्रमुख

डॉ. मधुकर नंदनवार

आय. क्यु. ए. सी समन्वयक

डॉ. मंगेश कडू

Dr. Bhushan
प्राचार्य

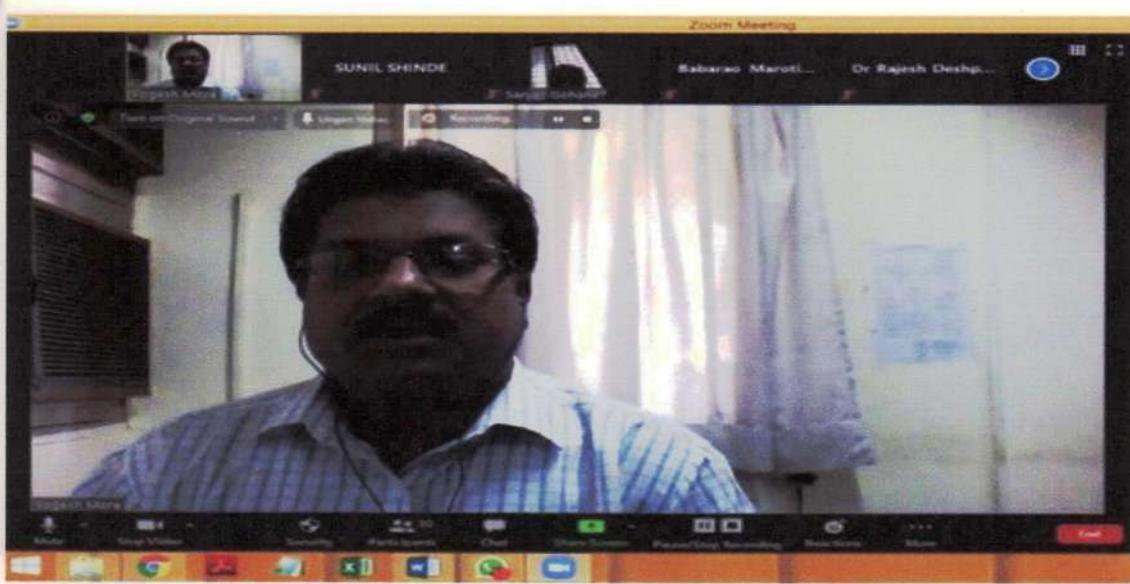
डॉ. जोबी जॉर्ज

राष्ट्रीय वेबिनारमध्ये मार्गदर्शन करतांना डॉ. शैलेंद्र लेंडे

संचालन व आभार करतांना प्रा. डॉ. मधुकर नंदनवार

Brochure:-

Backward Class Youth Relief Committee's

**Bhiwapur Mahavidyalaya,
Bhiwapur**

Accredited with Grade 'B'
(CGPA-2.54) by NAAC, Bengaluru
ISO 9001:2015

**Internal Quality Assurance Cell (IQAC),
Bhiwapur Mahavidyalaya
Organizes**

National Webinar (Marathi)

on

**समकालीन वास्तव आणि मराठी
ग्रामीण साहित्य: अनुबंध**

9 June 2020

Our Patrons

Hon. Smt. Sumanmala B. Mulak Ex-Chairperson

Hon. Shri. Rajendraji Mulak Ex-Secretary

SCYRC & BRTC

Eminent Speaker

Dr. Shailesh Lende
Professor and Head,
PG Department of Marathi,
R.T.M.N.U., Nagpur

Topic: "समकालीन वास्तव आणि
मराठी ग्रामीण साहित्य: अनुबंध"

9 June 2020 at 11.00 a.m.

Convenor
Dr. Jobi George
Principal

Organizing Secretaries
Dr. Mangesh V. Kadu
IQAC Coordinator & HoD Political Science

Dr. Vinita Virgandham
NAAC Coordinator

Organizing Team

Dr. Madhukar V. Nandanwar
HoD Marathi

Technical Coordinators

Prof. Ashish M. Talekar   Dr. Yogesh K. More
Assistant Professor   Assistant Professor

Prof. Najim Sheikh
Assistant Professor

संकल्पना दाचण

संकल्पना दाचण कुप्रियकारी नागपूर व्यापार संघानित
निवापूर महाविद्यालय निवापूर, जि. नागपूर
मराठी विभागातांके

एक दिवसीय ऑनलाईन राष्ट्रीय मराठी वेबिनार

संकल्पना दाचण कामीदी नागपूर व्यापार संघानित
निवापूर महाविद्यालय निवापूर, जि. नागपूर
मराठी विभागातांके परिवर्तन घडव येईल. मराठी ग्रामीण साहित्याकाळ वेगळी कालाऱ्यांनी निवापूर, निवापूर आण्याची, अव्यापक, ग्रामीणाक व विविधांच्या संस्कृती नवीन तंत्रज्ञान आणि उपकरण यांलेल्या अनेक संघो आगामीतर करणी गेलेले येईल. न्यायात्रे संस्कृतामध्ये पात्रतीवर ऑनलाईन अव्यापकावरोपण, निवापूर, मराठी, ग्रामीण, परिसरावर आणि निवापूरकांनी कालाऱ्यांनी आण्याची निवापूर महाविद्यालय निवापूर मराठी विभागातांके एक दिवसीय ऑनलाईन राष्ट्रीय वेबिनारे आवाजन केले आहे. या वेबिनारामध्ये आपण सहभागी यावू.

Program Schedule

9 June 2020
11.00 a.m. to 12.00 p.m.

Inaugural
Welcome address
Introduction
Q&A Session
Vote of Thanks

For registration please click link below

<https://forms.gle/vdcoFY3iqD88x1Mb>

Webinar will be conducted on ZOOM App.

For further details please contact-

Dr. M. V. Nandanwar- 9423634015
Dr. M. V. Kadu- 9764339797 / 7276669797

Note:
Participation is free.
E-Certificates will be generated only on submitting feedback form.

PRINCIPAL
Bhiwapur Mahavidyalaya
Bhiwapur, Dist. Nagpur

